

Bestyrelsen

Højbo Friskole

Kalundborgvej 49

4591 Føllenslev

Eksternt tilsyn med Højbo Friskole

Tilsynet med Højbo Friskole, skolekode 30 10 08, er foretaget af certificeret tilsynsførende, skoleleder, MPA, Poul Erik Hovelsø.

Tilsynet er gennemført ved overværelse af undervisningen tirsdag den 25. marts 2013 og desuden ved flere samtaler med skoleleder Jeanne Schou Andersen. Videre er tilsynet gennemført ved uformelle samtaler med skolens personale og elever samt ved gennemsyn af undervisningsmidler og skolens hjemmeside herunder fagmål og prøveresultater.

Mine samtaler med skolelederen har ikke mindst omhandlet skolens undervisningsplaner og den daglige organisering af undervisningen, - herunder den strukturelle opdeling af skolen i klasser og trin og skolens overordnede pædagogiske målsætninger.

Skolen har undervisning fra børnehaveklassen – 9. klasse, og under tilsynsbesøget overværede jeg undervisningen i fagene matematik i 8. klasse, dansk i 1. og 4. klasse, samt engelsk i 5. og 6.klasse.

Tilsynsrapporten er udarbejdet på grundlag af overværelse af undervisningen i et omfang, der svarer til kravene i kapitel 3, § 9 a, stk. 1-3 og kapitel 3, § 9 d i bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. samt på grundlag af ovennævnte samtaler og observationer.

Det eksterne tilsyn skal føre tilsyn med nedenstående punkter:

Om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Jeg konstaterer, at undervisningen i de besøgte klasser til fulde lever op til de krav, der stilles til folkeskolen jf. gældende trin- og slutmål. Jeg oplever gennemgående en høj grad af såvel lærer- som elevengagement i undervisningen, der generelt er præget af tydelig struktur og god klasserumsledelse.

Undervisningen i de faglige emner, jeg overværede, var særdeles relevant og passende for de pågældende klassetrin og fag.

Elevernes standpunkt i dansk, engelsk og matematik?

Mine observationer og samtaler med elever og personale viser klart, at elevernes standpunkt i de tre nævnte fagområder generelt er gode og tilfredsstillende. Eleverne i 1. klasse læste fx individuelle tekster på iPads, og det var tydeligt, at flere af eleverne havde et ganske højt læseniveau og allerede var begyndende indholdslæsere. Jeg havde lejlighed til at høre alle eleverne læse korte stykker op, og klassen havde generelt et fint læsestandpunkt, lige som eleverne var aktive og velformulerede omkring de stillede opgaver.

I 4. klasse blev der bl.a. arbejdet med ordklasser fx egennavne, og eleverne demonstrerede ligeledes her gode færdigheder, og var tydeligt vant til at hjælpe hinanden og give gode eksempler.

I matematik i 8. klasse blev der fx arbejdet med funktioner, koordinatsystemet og hældningskoefficient for rette linjer.

I engelsklektionerne blev der i begge klasser arbejdet med fx skuespil, og eleverne viste stort engagement og gik til arbejdet med både interesse og kreativitet. Eleverne var gode til at kommunikere og demonstrerede god forståelse, god udtale og et godt ordforråd.

Det faglige niveau i de nævnte fag er godt og absolut tilfredsstillende.

Om undervisningssproget er dansk, herunder hvilke kompetencer den enkelte underviser skal besidde for at kunne anses for at leve op til kravet?

Jeg konstaterer igen, at undervisningssproget er dansk, og at det faglige sprog er præget af en høj grad af pædagogisk og professionel fornemmelse. Der anvendes relevante fagudtryk og faglige begreber.

Om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre, samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene?

Jeg oplever generelt, at Højbo Friskole er præget af god og positiv kommunikation samt gode relationer. Eleverne er gode til at lytte til hinanden og til de voksne, og ligeledes er de voksne meget opmærksomme på eleverne.

Eleverne stiller mange, gode og relevante spørgsmål til såvel det faglige stof som til det processuelle, og spørgsmålene bliver ofte brugt som afsæt for nye samtaler/forklaringer og nye forståelser.

Eleverne er umiddelbare, og generelt er arbejdsmiljøet som nævnt præget af dialog og positive relationer. Der er ingen tvivl om, at eleverne på Højbo Friskole både bliver set og hørt, og at der opdrages til demokrati og folkestyre ikke blot i fagene, men også i den konkrete undervisningsmæssige sammenhæng. Følgende citat fra skolens undervisningsplan understreger netop elevernes sociale ansvar:

”På alle trin skal eleverne – sammen med deres lærere – lære at tage et medansvar for deres egen læring. De skal lære ansvarlighed over for gruppens fælles ting og aktiviteter. Gennem hele skoleforløbet arbejdes der på at udvikle den personlige såvel som den sociale ansvarlighed i forhold til gruppens og skolens fællesskab.”

Skolens mål set i forhold til kravene herfor i folkeskolen samt sammenhængen mellem skolens evt. årsplaner, mål, del- og slutmål og skolens planer for undervisningen?

Højbo Friskole er en prøveforberedende grundskole, og skolens læringsplaner er tilgængelige på skolens hjemmeside. Fagbeskrivelserne indfanger målene og intentionerne i Fælles Mål 2009.

Lærernes undervisningsplaner er ligeledes tilgængelige på hjemmesiden. Årsplanerne fremtræder meget individuelle – fra det mere overordnede og rammesættende til planer med en høj detaljeringsgrad. Min overværelse af undervisningen gav igen en helt tydelig oplevelse af sammenhæng og overensstemmelse med de mål og krav, der er gældende i folkeskolen.

I fremmedsprogene engelsk og tysk begynder undervisningen på Højbo Friskole hhv. i 1. klasse og i 5. klasse, og skolen er således allerede på nuværende tidspunkt i overensstemmelse med folkeskolereformens begyndelsestidspunkt for disse fag fra næste skoleår.

Organiseringen af undervisningen, rammerne herfor samt arbejdsformerne.

Højbo Friskole organiserer undervisningen omkring klassetrinnene og tre grupper BHKL - 3.klasse, 4 -6. klasse og 7.-9. klasse.

Til hver klasse er tilknyttet en gruppelærer, og til hvert trin er knyttet et team af lærere, som underviser i hovedparten af fagene. Trinnets lærere arbejder tæt sammen og planlægger i fællesskab hovedlinjerne for undervisningen på trinnet eller i gruppen.

Den faglige undervisning foregår hovedsageligt aldersopdelt/klassevis, men der er også mulighed for at følge niveaudelt undervisning efter aktuelt fagligt standpunkt, og endelig er der også mulighed for at hele gruppen arbejder med et fælles tema.

Der bruges varierede arbejdsformer, og der er gode muligheder for at differentiere undervisningen. Musik, bevægelse og kreative aktiviteter prioriteres højt.

Slutmålene i fagene leder hen mod Folkeskolens Afsluttende Prøver.(FSA)

Skolen er meget bevidst om, at undervisningen skal tilrettelægges, så den enkelte elev udfordres på netop hans/hendes niveau: Således hedder det fra hjemmesiden: "Børn er vidt forskellige. Deres forudsætninger for at lære og deres tempo og rytme er forskellig. Den måde de går til opgaver på, vil derfor også være forskellig. I det hele taget er den måde, børn tilegner sig lærdom på forskellig, fordi børn er forskellige." Og videre: "I undervisningen på Højbo Friskole vil vi respektere og tage højde for disse forskelle. Eleverne skal opleve, at skolen giver rum for deres individualitet, og at deres kvaliteter og forhåndsviden bliver værdsat. På trods af, at de har forskellige forudsætninger for at lære og for at udvikle sig, skal de have lige muligheder for at styrke deres selvværdsfølelse"

Jeg fornemmer, at lærerne er meget opmærksomme på ovennævnte, og dette ses i praksis bl.a. ved anvendelse af varierede og differentierede undervisningsmetoder, og ved at lærerne kommer godt rundt i klassen og er opmærksomme på elever, der måtte have behov for lidt ekstra vejledning eller støtte.

Inddragelse af relevante emner for fagene i undervisningen.

Min oplevelse af undervisningen er som nævnt positiv, og dette skyldes ikke mindst, at undervisningen generelt er netop vedkommende og relevant: I engelsk var omdrejningspunktet således, at bruge sproget - dvs. at fortælle og viderebringe følelser, viden og ideer - og her fungerede de små rollespil/skuespil fint og relevant.

I matematik beskæftigede eleverne sig med et givet fagspecifikt emne, og i dansk var der som nævnt fokus på dels den individuelle læseindlæring gennem brug af iPads med forskellige "læs og forstå" bøger, der gav muligheder for gode og spændende læseoplevelser i et tempo, der var tilpasset den enkelte elev, og dels

var der fokus på grammatiske emner som ordklasser.
Absolut relevante emner og relevant undervisning!

Differentiering af undervisningen i forhold til den enkelte elevs behov og forudsætninger?

Som allerede nævnt ovenfor er der mange eksempler på differentiering i forhold til den enkelte elevs behov og forudsætninger, og jeg vil her også nævne, at skolen tilbyder elever med specifikke faglige vanskeligheder særligt tilrettelagt undervisning som kortere eller længere forløb.

Skolen er meget opmærksom på det enkelte barns selvværd, og netop i den gruppedelte del af undervisningen er der gode muligheder for at give den enkelte elev lidt "uformal" støtte, uden at eleven oplever dette som nederlag.

På skolens hjemmeside informeres om skolens brug af diverse pædagogiske tests og øvrige evalueringstiltag, og denne løbende evaluering af eleverne muliggør en tidlig indsats, når der konstateres faglige eller personlige udfordringer.

Skolens sikring af elevernes mulighed for alsidig personlig udvikling?

Jeg vil her ikke mindst fremhæve, at skolen foruden et klart fagligt fokus også har et tydeligt fokus på elevernes kropslige, æstetiske og musikalske potentialer. Skolen arbejder bevidst med disse områder af elevernes udvikling og prioriterer dette arbejde højt.

Ved hvert besøg på skolen kan man ikke undgå at fornemme, at glæden ved fx musik og musikalske oplevelser udgør en vigtig del af skolens profil, eller at billedkunst og bevægelse ses som vigtige elementer af barnets udvikling.

Afsluttende betragtninger:

Også dette år har det været en positiv oplevelse at være tilsynsførende for Højbo Friskole. Jeg har haft god sparring med skoleleder Jeanne Schou, og omkring tilsynsbesøget var dette igen en særdeles positiv oplevelse med glade og ivrige elever, gode undervisningslektioner, lærere i børnehøjde, rar omgangstone, venlige bygningsmæssige rammer udsmykket med inspirerende elevarbejder, og ikke mindst dejlige udeområder, der i den grad indbyder til leg, bevægelse og læring.

Højbo Friskole er et godt lære - og værested!

Poul Erik Hovelsø

Skoleleder, MPA

Annettesvej 8

9000 Aalborg